

POSUDEK

na diplomovou práci Lukáš Svoboda „Odzbrojení: Vývoj bilaterálních smluv mezi USA a Ruskem“

Diplomová práce je věnována stále aktuální problematice odzbrojení. Práce je členěna na úvod, pět částí a závěr. Diplomová práce má celkový rozsah 82 strany. Práce byla odevzdána (datum vypracování práce) dne 7. dubna 2014.

Cílem práce je seznámit čtenáře se zásadními historickými událostmi a poskytnout ucelený obraz o problematice bilaterálních smluv mezi USA a Ruskem v oblasti jaderného odzbrojení (str. 5). Práce je tudíž zaměřena jednak na vývoj v této oblasti a dále se autor zabývá právním rozbohem příslušných smluv.

V první kapitole diplomant vymezuje základní pojmy, jako je pojem odzbrojení, omezení zbrojení, kontrola zbrojení a další. V kapitole se autor zabývá i otázkou odzbrojení jako odvětví mezinárodního práva a vymezuje zde i jeho vztah k jiným odvětvím mezinárodního práva. Zabývá se i zásadami na kterých spočívá odzbrojení, zmiňuje zde zásadu rovnosti a stejné bezpečnosti (str. 11). V této souvislosti by se diplomant mohl při ústní obhajobě vyjádřit k otázce toho, zda lze mluvit o zásadě odzbrojení a co by mohlo být považováno za její obsah. Při ústní obhajobě by mohl autor vymezit vztah práva odzbrojení k právu ozbrojených konfliktů (srov. str. 12). Kapitola zahrnuje i prameny na kterých spočívá odzbrojení. Při ústní obhajobě by se mohl uchazeč zamyslet nad otázkou vzniku obyčejových norem v této oblasti. Na tyto otázky navazuje problematika vývoje odzbrojení zahrnující období před první světovou válkou a po první světové válce až k druhé světové válce.

Další kapitola je zaměřena na vývoj po druhé světové válce v oblasti odzbrojení a omezení zbrojení. Autor se zde zabývá vývojem problematiky týkající se jaderných zbraní na mezinárodní úrovni, neomezuje se jen na vztahy mezi USA a tehdejším SSSR. Zmiňuje zde vývoj který vedl k uzavření Smlouvy o zákazu jaderných zkoušek ve třech prostředích v roce 1963 a provádí zhodnocení této Smlouvy. Zaměřuje se dále na následný vývoj po uzavření Smlouvy o úplném zákazu jaderných zkoušek v roce 1996. Další podkapitoly této jsou zaměřeny na vlastní téma diplomové práce dvoustranné smlouvy mezi USA a SSSR/Ruskem v oblasti odzbrojení a omezení zbrojení počínaje Smlouvou SALT I do konce 80. let 20. století. U jednotlivých smluv je uveden stručný popis jejich obsahu, případně i jejich zhodnocení. Při ústní obhajobě by se mohl diplomant vyjádřit k tomu zda smlouvy SALT I, SALT II, jsou smlouvy o odzbrojení nebo omezení zbrojení. Také by mohl právně zhodnotit odstoupení USA od smlouvy ABM v roce 2001.

Třetí kapitola pojednává o vývoji po konci studené války. Do této kapitoly jsou zahrnuty Smlouvy START I, START II, SORT. Autor se zde mimo jiné zabývá kritickými přístupy ke smlouvě SORT z roku 2002. Na str. 52 autor tvrdí, že Smlouva přejímala některé kontrolní mechanismy smlouvy START, jaké? Dále konstatuje, že smlouva neobsahuje odkaz na národní technické prostředky, nezmiňuje však že Smlouva neobsahuje ani inspekce na místě.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na smlouvu New START. Uchazeč zde rozebírá hlavní ustanovení této smlouvy, za největší přínos označuje ustanovení o kontrole (str. 59). Konstatuje, že smlouva New START se inspiroje kontrolními opatřeními smlouvy START I a některé i rozvádí (str. 59). Při ústní obhajobě by mohl diplomant vyjádřit co má na mysli. Pátá kapitola zahrnuje systém kontroly dodržování dohod, která je shrnutím problematiky kontroly jak je obsažena v jednotlivých smlouvách mezi SSSR/Ruskem a USA. Následuje závěr práce.

Pokud jde o hodnocení, diplomová práce má logickou strukturu. Je založena na přehledu vývoje v dané oblasti, má popisný charakter. Uchazeč popisuje jednotlivé smlouvy, do určité míry však vyjadřuje i vlastní názory. Obecnější úvahy týkající se vymezení některých právních pojmů jsou obsaženy zejména v první kapitole.

Pokud jde o literaturu, vychází uchazeč z příslušných smluv, použil i řadu děl české nauky, ale i cizích autorů v anglickém jazyce. Práce zahrnuje i internetové zdroje. Schopnost uchazeče pracovat s literaturou prokazuje i na 123 citacích.

Diplomovou práci **doporučuji** k ústní obhajobě, hodnotím ji klasifikačním stupněm **velmi dobře**. Při ústní obhajobě doporučuji, aby se diplomant zaměřil na výše zmíněné otázky a připomínky a dále vyjádřil, jaký je jeho názor na další vývoj v oblasti jaderného odzbrojení.

V Praze dne 12. 5. 2014

doc. JUDr. Jan Ondřej, CSc., DSc.